

Amikor nyugodt a folyó, akkor is szemmel kell tartani. Képes akár néhány nap alatt haragos arcot ölteni, szilajul veszélyeztetni. A Tisza az 1970-es fenyegetéskor alaposan meggyengítette Újszegeden, a KISZ-iskola és a Maros-torok közötti védőtöltést. Az ATIVIZIG szakemberei ezt a szakaszt is erősítik most. Az alacsony vízállás adott lehetőséget az új hid lábánál, hogy fővenyt hordjanak a meggyengült szakaszra. Összesen 15 ezer köbméter földet mozgatnak meg, amellyel a töltéskoronát helyreállítják. Ezzel a munkával folyamszabályozást is végeznek, ugyanis a víz már alaposan feltöltötte a hid környéki partot. Képünkön: munka a Tisza partján

Ötmillió – utólag

Kéttornyú kazánház

Környezetünk megrontói akkor buknak le, amikor a legjobbat akarják. Itt lakunk már idestova tíz esztendője, fél falura való néppel egy épületben, és észre se vettük, hogy valami hiányzik a házukból. Hogy elfelejtették beleépíteni a „környezetet”. Már zsebembe raktam a noteszomat, a tollat is, szemüveget is, és még mindig nem tudtam, hogy ez a téma aranyat ér. Május legelején leraktak egy csomó vasat, amiből mi azonnal tudtuk, hogy fölújítják a kazánházunkat. Leginkább csak kályhának mondjuk, mert egyetlen célja, hogy fűtsön, de legyen csak tudományosan pontos az ember, ha meg akarja írni saját századát. A kályha a régi világ picinke eszköze, ez pedig akkora monstros, hogy ezer lakást is el lehet fűteni vele.

Tollal és szemüveggel főlberszámozva indulok tehát, mert most biztosan történiik valami. Jött a darus autó, ennél nagyobb nincs is a mi városunkban, odaállt a „kályha” mellé, és elkezdte egymásra rakni a vasakat. Sehogy nem fért a fejembe, hogyan lesz ebből bővített újrafűtés, meg kell tehát kérdeznem az első bizalmi embertől, az építészvezetőtől. A nagy butaságok az első kérdés után mindjárt ki szoktak derülni, mondja is azonnal, hogy tévedésben vagyok. Ha ezeket összerakják, akkor se lesz melegebb nálunk. Akkor viszont minek? Azért, mert környezetvédelmi szempontok is vannak a világon. Eddig nem voltak? Vóni vótak, mondaná az ántivilág embere, de rá se hederítettünk, Olyan ez éppen, mint a főérzékenlők kis doboza a falon: amíg valaki bele nem veri a fejét úgy, hogy csorog a vére, föl se tűnik, hogy lehetett volna magasabbra is szerelni legalább tíz centivel. Lassan megy, amíg sikerül eloszlatnom tévedéseim ködét. Nekünk azért nem volt kéményünk, mert építés közben kimaradt. Nem kellett azonban se bíróságra futkározunk, se az ENSZ-be, mert ugyanaz a cég, amelyik elkövette a mulasztást, lám, helyre is hozza. Legalább tíz év késéssel. Hogy mi addig mennyi mérget szívtunk be, senki se tudja megmondani, mert a közadakozásból származó mérgeket nem szoktuk mérni. Annyi amennyi.

Nem jó, ha belehergelti magát az ember, adnom kell a látszatra is. Ha kiderül, hogy rossz szeljárással akarom megírni a cikkemet, senki nem áll szóba velem.

Maradjunk csak azon a vágyánon, amelyiken elindultunk, abból baj nem lehet. Meg kellene kérdezni azt is, hány decibel a környezeti törvény tűrőképessége, de ha tíz évig nem voltam kíváncsi rá, most piszkáljam? Ha elkészül a két kémény, jóval a negyvenöt decibel alá száll a skála, azt a fél hónapot már ki lehet bírni. Az itt dolgozók igen jóra való emberek, ők mondják, a panelszögletben akkora zaj is volt néha, hogy meg lehetett volna tölteni bolondulni. En meg azt mondom, környezeti ártalmakra kitegyezett emberfaj a miénk, mert se a káros gázoktól, se a kóbor zajoktól nem bolondult meg senki. Nem is tudta, hogy az ő tűrőképességét kezdetektől fogva hajazzák a műszaki számok. „Ha emberderék vastagságban ömlik a füst valahonnan, akkor tudom én is, más is tudja, hogy teni kéne valamit, de itt semmi füst nincsen, mert gázal fűtünk.

Szeged útonjáró toronydarui közül az a legerősebb, amelyik a belül üres vashordókat egymásra rakja. Negyvenöt méterre tud fölnyúlni, de most nem ágaskodik, a harminchárom is elég. Három kéménytagot már egymásra rakott, most emeli ki a kalodából, hogy rátegye a negyedikre, és majd együtt emelje mindet. Elámul a magamfajta ember, mekkora erő van benne. Elhagyom egy kicsit a mai technika körül ömléngésemet, jobban érdekel a csíkos, a bajszos meg a vékony ember, aki másszik föl a toronyra. A fecske kapja el röptében a legyet olyan pontosan, ahogy ők kapkodják fél kezükkel a földobáljától csavarokat. Kár volt igyekezniük olyan nagyon, ezt az utolsó darabot le kell szerelniük, ezt már nem bírja a daru. Nagy baj nincsen, az ember azért ember, hogy változtatni tudjon a sorrendben. Előbb fölemelik a kicseit, helyére csavarozzák, aztán ráteszik a nagyobbakat. Most van időm kérdezegetni, a bajszos a Perlaki László, a csíkosruhás a Zádori Tamás, a vékonyabb szövetű Szankovics Zoltán, a művezető pedig, aki építészvezetőnek nevezetik inkább, Szabó Antal. Említsük meg a darus nevét is, mert ilyen nyugodtan nem láttam még embert dolgozni: Oravecz István, és harminc tonnát tud emelni egyszerre. Amikor az olajosok állítgatják tornyaikat a leparló üzemben, akkor szoktam ámulgatni akkora szorgalommal, mint most. Egyetlen rossz mozdulat, legalább három

embertől csinálna palacsintát, de ismerik ezek egymás szándékát annyira, hogy baj nem lehet. Úgy sodorgatják körbe-körbe a drótkötélen lógó nagy vasat, mint háziasszony a nudlit.

Köves kútba mentünk mi úgy, ahogy a bajszos lépéget a torony kiegészítő vaslépcsőjén, csak nem olyan gyorsan. Egyedül taszigálja a hatalmas vasat, ahogy a daru drótkötéle engedi. Oda kellene figyelnünk jobban azokra, akik harminc tonnát pöndörgetnek, és soha nem tévednek.

Azt hiszem, mondják már, megint elkaptam a lelkesedést, mert láttam őt embert, aki igen nagy összhangban csak azt teszi, amit vállalt. Lehet, hogy ez a nagy pátosz jobban illene valami hatalmas munkához, de mit tegyen, akinek az ablaka előtt semmi más nem történik, csak pótoltják, amit először se lett volna szabad kihagyni. Kinézek másnap is, és jó sokáig nézem, mert az egész Retek utca történetében fönnállása óta enél nagyobb esemény nem történt. Nem lesz avató, nem lesznek szép beszédek, mert tízéves dolgaikat nem szoktuk köszöntésekkel ünnepegni. Hogy észreveszik-e a tizedik emeleten, ha dél-dél felé a szél, vagy az ötödiken, ha északról, netán az emeleten magánházak népe figyel-e, hogy jobb lesz (talán) a levegő az ideit telen, nem tudom, mert környezetünk dolgaiban annyira járatlanok vagyunk, mintha most bújtunk volna elő a barlangból. Az is lehet, azt vesszük csak észre, hogy nem dörömböl valami a mellünkben éjnek éjjel, ha átfordulunk a másik oldalunkra. Ez is nagy adomány.

Ötmillióba kerül a két kémény, utólag fölállítva.

Horváth Dezső

KGST vb-ülés

Moszkvában szerdán, tegnap megkezdődött a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa végrehajtó bizottságának 111. ülése.

A vb-ülésen megvizsgálják a KGST-tagországok ez év júniusi, felső szintű moszkvai gazdasági értekezletén hozott határozatok végrehajtását, áttekintik a KGST október végén, Havannában megtartandó, XXXIX. tanácsülése napirendjén szereplő kérdéseket, s a KGST folyamatos tevékenységével kapcsolatos egyéb kérdéseket.

A végrehajtó bizottság ülésén Magyarországot Marjai József miniszterelnök-helyettes, hazánk állandó KGST-képviselője képviseli, aki a magyar-szovjet gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési Kormányközi bizottság elnökeinek találkozója hétfőn érkezett a szovjet fővárosba.

Mindenki a magáét (?)

Mindenki a maga lovát dicséri — tartja a mondás, nyilván ősi tapasztalatokból táplálkozva. De hát változó, alakuló világunkban mintha tapasztalásaink is korszerűtlenné váltak volna. Tapasztalásaink, vagy lovaink? Nem is tudom. Bár ha jobban meggondolom, hasonló tudatavaráink sok évszázados múltira tekintenek vissza.

Hogyan is szól a népmese Mátyásról? Megkapáltatta az urakat, akik csak lovát ismerték a szőlőnek, s nem a vincellér veritékét. Jó, igazságos király volt hát Mátyás. Hogy uralkodóként jó szakember volt, s ebbéli mivoltában sikerült átmenetileg tisztas központi hatalmat kiépítenie, amely ideig-óráig úrra jelentős hatalommá és kulturális centrummá tette a már önnön védelmére és fenntartására is alkalmatlanná váló országot? Erről — tán érthető módon — nem szólhat ily szavakkal a népmese. Mátyás szakembermivoltát legfőképpen újabb hangsúlyozzák a történészek is, mint ahogy van a reformkorral foglalkozó történeti irodalom is csak az utóbbi egy-két évtizedben kezdte nyomatékosan kiemelni a szakelem szerepét megnövelni kívánó tendenciákat.

Mindenki a maga lovát dicséri — tartjuk több-kevesebb joggal. És lehet is benne igazság, legfőképpen az az elgondolkodtató, kinek mi is a lova — igazán.

Dicsekszik a mérnök, aki kiváló tudora szakmájának: milyen gyönyörűen beszerelte épülő családi házába a villanyt. Azt nézzétek meg — mondja, és sorolja a szakma általa otthon alkalmazott milliónyi kisebb-nagyobb trükkjét. S ha még büszke valamire, hát két keze munkáira, mert hogy abból származik a családi ház is. A hét végek szabad idejéből, amikor mások épülő házaiba szerelte a villanyt. Találmányáról, útitásairól nem beszél. Pedig az is van (vált) neki, tudom. Valaha. De inkább baia lett belőle, mint haszna.

Dicsekszik a vállalati főosztályvezető, mondván: neki legszebb a szőlője messze környék kiskertjeiben. És az őszibarackja! Csak azt kóstolnánk meg egyszer. Nem vallana vele szegényt a frankfurti piacon sem, pedig ott aztán gyönyörű és finom versenytársai lennének — mondja elégedetten. És ő csak tudja, mert többször is járt Frankfurtban, s e látogatások eredményeként korszerűsítette, elektronizálta a vállalat ügymenetét, munka- és üzemszervezésének jó részét. Mégis, őszibarackját dicséri inkább, mert tudom, felét sem hozzák ki a napi munkában vállalásánál a rendszerből annak, amennyit tudna. A fél siker pedig nem siker, nem úgy, mint az őszibarack.

Mindenki büszke valamire, mert hát anélkül nehéz lenne élnünk. Ki arra, hogy ismeri a halak és vizek iárástát, s ha más nem is, de ő fog halat. Vagy elég ráznénie a vízre, fölnéznie az égbe, s már fordul is vissza, vagy ki sem dugja az orrát a partra, amikor mások százzszám lógiátják hiába horgukat. És az illető még csak vé-

letlenül sem halász, hanem közgazdász, fontos beosztásban.

De ki büszke vaion arra, hogy valamit megoldott(ak), megcsinált(ak) a vállalatnál? Hogy újtásai születtek, hogy kitalált valamit? Ha a sebész is többnyire azzal dicsekszik; milyen szépen kitapétázta lakását...

Kutatók mondják: minálunk sok évszázada víviák a harcot a szakemberek (a szakelem) az igazgatókkal, s szinte mindig az előbbi maradt alul. Mifelénk hiába volt jó szoldoskatona, a hadi mesterség kiváló ismerője valaki, legfőképpen Nagy Lajos és Mátyás idején iuthatott a hadvezetés közelébe, hogy szaktudásával szolgálhassa az ország politikai céljait. Hiába volt pénzügyi zseni és gazdaságsszervező tehetség valaki, legfőképpen egy-két uralkodó idején, átmenetileg intézhette az ország pénzügyeit vezető poszton, gyűlölettel körülvéve. És hiába indult nálunk időről időre feilődésnek a polgárság, haszonelvű mentalitása mindig alulmaradt a retrográd nemesi szemlélettel szemben. És csak századunkban is hányzor szenvedett vereséget a szakelem az igazgatókkal szemben, egyes döntésekben csakúgy, mint a befolyásért vívott harcban?

Sajátos, furcsa feilődésen mentünk keresztül mi itt, Magyarországon. Évszázados tapasztalások görcei, nemzeti függetlenségünk vágya deformáltak feilődésünket. Hiszen a kényszer sokszor úgy hozta, hogy a retrográd igazgató állhatott ellen elnémtesítő törekvéseknek, háttérbe szorítva a szakembereket. Vagy a darutollas hatalomátvitel, amikor pénzzel, rangal, társadalmi beleszólas íogával kellett jutalmazni azokat, akikre kezdetektől támaszkodhatott a hatalom. Jutalmazni, ismét csak a szakelem kárára.

S minden változás nehéz, hát még évszázados megszokásokon változtatni.

És mégis, lassanként azért változni kezdtünk. Elégendő volt hozzá néhány évtized nyugodt, viszonylag kiegyensúlyozott feilődése, amely bonvolultabbá tette világunkat. A feilődés, amelynek révén a hierarchikus viszonyok önmagukban immár elégtelenekké lettek a dolgok áttekinthetőségéhez és kielégítő szabályozásához. A feilődés, amelynek eredményeként a szakelem egyre nagyobb teret kap az igazgató hierarchikus szerkezetében is, s amelyben mind erőteljesebben érvényesülnek a kooperatív viszonyok, amelyek — a gyors feilődés igényrendszerében — mindinkább a szakelem fokozottabb önállóságát igénylik.

Remélem, tán nem is soká, elkövetkezik az idő, amikor a mérnök találmányaira, s nem saját kezű villanyserelésére; a főosztályvezető szervező munkáira, s nem őszibarackjára lesz, s lehet joggal büszke. S Mátyást is elsősorban mint jó szakembert akceptálják kisiskolásaink is, aki — legalábbis a mesében — megfogta éppen a kapát is. Ha kellett. Ha éppen úgy látta iónak, mint — szakember.

Szávay István

Mától Szegeden

Mozgáskorlátozottak országos találkozója

Megyénkbe látogatott Kelemen Szakonyi Júlia, a Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége főtitkára. Tegnap, szerdán Szegeden, Gyárfás Mihály, a megyei pártbizottság titkára fogadta és megbeszélést folytatott vele az 1981-ben megalakult szövetség működéséről.

A főtitkár tájékoztatásként elmondta, hogy a megalakulás óta 18 ezer főre növekedett a szövetség taglétszáma, s jelenleg 26 egyesület, több mint 90 helyi

csopót, és több mint 100 klub tevékenységét szervezi, támogatja. Hozzátette: a Csongrád megyei az egyik legszervezettebben, legjobban működő egyesület az országban. A megyei pártbizottság titkára elmondta, hogy a megye párt- és állami vezetése minden lehetséges támogatást, segítséget megad a szervezet munkájához, a mozgássérültek e viszonylag rövid idő alatt már megfelelő helyiséget kaptak Szegeden, Vásárhelyen és Makón, a közeljövőben kapnak majd Szentesen és Csongrádon. Jelenleg az a fő törekvés, hogy megfelelő munkalehetőséget is lehessen biztosítani a mozgáskorlátozottaknak a megyében.

A Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége taggyeületeinek képviselői mátlól szombati Szegeden találkoznak egymással a megyei KISZ-bizottság politikai képzési központjában. A rendezvényre mintegy 100 küldötvet várnak, akik szakmai előadásokat hallgatnak meg, illetve megvitatják a mozgássérültek életkörülményeinek további javítását szolgáló lehetőségeket.

Szingapúri üzletemberek Budapesten

Most első ízben szingapúri üzletemberek 20 tagú küldöttsége kereste fel Magyarországot. A Szingapúri Kínai Kereskedelmi és Iparkamara delegációja kelet-európai körútja során látogatott Magyarországra, ahol tagjai a Budapesti Nemzetközi Vásáron, majd a Magyar Kereskedelmi Kamarában találkoztak magyar üzletemberekkel. Gyárlátogatásokon és közvetlen vállalati megbeszéléseken is tájékozódtak a magyar mezőgazdaság és ipar termékinálátáról, a hazai kereskedelmi és iparvállalatok üzleti elképzeléseiről.

Szingapúr a délkelet-ázsiai térség kereskedelmi és pénzügyi központja. A küldöttség tagjai — valamennyien vezető kereskedelmi és ipari cégek tulajdonosai, egybeük között magyar élelmiszerek, vegyiparok, szerkezetek, ipari fogvasztási cikkek beszerzése iránt érdeklődtek.

Tan Eng Joo, a szingapúri kamara külkereskedelmi bizottságának elnöke, a delegáció vezetője megbeszélést folytatott Lőrincze Péterrel, a Magyar Kereskedelmi Kamara főtitkárával a két szervezet együttműködéséről, a Szingapúrban és Magyarországon rendezendő kereskedelemfejlesztő akciókról.